

„Oh, ta šola!“

I.

Go so vam bili šolarji: tale Komarjev Cene, Štefeto
Jože in Koprivarjev Peter! Kaj so vse znali! Vedeli
so za vsak grm, kje stoji; vsako ptičje gnezdo jim je bilo
znano; poznali so vsakega konja in voznika v okolici.
Šola pa — oh, ti nesreča ti, zakaj jo je Bog ustvaril!

Vzor pridnosti torej ti ljudje niso bili. Kakšne
križe so prizadejali svojemu učitelju! Njih trda glava,
ali bolje rečeno, njih lena glava se je predvsem upirala
slovenski slovnici in pa računstvu.

Le počakajte, takoj vam povem, kako so znali
slovnico.

„Vzemimo besedo ‚kruh‘. Sklanjaj ta samostalnik
v ednini, Komar!“

Cene vstane in — molči.

„No, začni“, prigovarja učitelj in mu pomaga,
„imenovalnik ‚kruh‘, rodilnik —“

Cene molči.

„Kako pa rečeš materi, ko prideš lačen iz šole
domov — kako prosiš kruha?“

„Jesti mi dajte, lačen sem,“ odvrne Cene precej
neotesano. Seveda roditelja ni zadel; saj ga pa tudi
ni mogel, ko ni vedel, kaj je to.

In kakšni računarji so bili naši junaki!

Drugo leto je hodil že Koprivar v šolo. Bil je
enkrat vprašan, koliko je $25 + 7$.

„ $25 + 7$ je, je, $25 + 7$ je je . . .“

Dalje ni šlo, ker odtam naprej je bila za Ko-
privarja že prevelika učenost.

Učitelj priskoči na pomoč z zgledom.

„Ti imaš že 25 orehov. Mati ti jih dajo še 7, in
sicer najprvo 5, potem pa še 2. Koliko jih imaš potem?“

Za odgovor Koprivar ni bil v zadregi.

„Pri nas nimamo nič orehov,“ se odreže izvrstni
računar, češ: kako naj štejem orehe, kjer jih ni.

Posledica take učenosti je bila kazen; naši junaki
so bili zaprti, — ali eden, ali dva, ali pa vsi trije, ko-
likor jih je bilo ravno slučajno tisti dan vprašanih.

Iz šole grede pa niso govorili, kako se bodo naprej pridno učili, kaj bodo preje doma v roko vzeli, ali katekizem, ali slovnico, ali računico — ne, njihovi pogovori so bili vse drugačni.

„Oh, da bi se šola podrla!“

„Da bi pogorela!“

„Da bi šole sploh nikdar ne bilo!“

To so bili najnavadnejši pogovori, najgorečnejše želje naših za šolo vnetih šolarjev. Uslišane pa le niso bile . . .

II.

„Komar!“ „Ga ni.“ — „Koprivar!“ „Ga ni.“ — „Štefe!“ „Ga ni!“ —

To so je slišalo redno že nekaj dni zaporedoma. V šolo jih ni bilo, in vendar so bili vsi zdravi in trdni in čvrsti. Še bolj čudno je bilo pa to, da so vsi trije vsak dan šli v šolo, šli so med prvimi, a v šoli jih ni bilo videti. Čudno!

A vsaka skrivnost na svetu pride enkrat na dan. Tudi to se je sčasoma odkrilo, kam hodijo naši trije znanci v šolo.

Med našo vasjo in med mestom, kamor smo hodili v šolo, stoji precej velik, deloma s travo, deloma z gozdom zarastel hrib. Kaj pripraven je tam za skrivanje, ker je gozdnat, obenem je pa razenj jako lep razgled na mesto. Tam na mestnem stolpu je pa ura, ki kaže, kdaj je enajst dopoldne; sploh: kdaj je konec šole.

Na tem griču so našli svoje zavetje Komar, Koprivar in Štefe. V gozdu so iskali ptičjih gnezd; živa duša jih ni videla, tako so bili skriti.

Dejal sem pa, da je prišla njih skrivnost na dan. Zvedeli so zanjo tudi v šoli, in učitelj — Bog mu daj dobro, sedaj že počiva v miru — jih je pregnal iz njih skrivališča in jih pripeljal nazaj v šolo. Tako le!

III.

„Dober dan, fantje!“

„Dober dan!“

Pozdravili so se naši trije znanci in še šest drugih učencev.

„Kaj pa delate tukaj?“

„Nič, Kaj pa vi?“

„Tudi nič.“

Pa je šestorica prisedla k njim. Ni minulo pet minut, ko predlaga eden: „Igrajmo se!“

„Kaj pa?“

„Roparje in žandarje!“

Vsem je bil ta nasvet jako všeč. Določijo se meje skrivališča; določi se kraj, kjer naj bivajo žandarji — in igra se prične. Trije so bili žandarji, šest pa roparjev. Komaj preteče četrť ure — vsi roparji so bili ujeti. Med njimi se je namreč pokazala nesloga. Trije roparji so pomagali izročiti Komarja, Koprivarja in Štefeta v roke orožnikom. Vse tri povežejo, trije roparji-izdajalci so bili pa primorani od orožnikov spremljati jetnike na sodnijo. To so storili prav radi, ker so bili preje tako dogovorjeni . . .

„Kam pa nas peljete?“ se oglasi Komarjev Cene. Pot se mu je zdela predolga.

„V mesto k sodniji,“ mu odgovori orožnik.

Kmalu je bilo našim junakom jasno, da so zares ujeti; da jih tirajo orožniki, njih součenci, v šolo. Izkušajo uiti, pa so preslabi.

S povešenimi glavami stopajo skoz mesto. Vse jih gleda, vse se jim smeje.

Pridejo v šolo. Resno jih pogleda učitelj, ukaže jih razvezati, in prične se sodba. Bila je prav mila. Učitelj jim je vse odpustil; saj je bila dovolj velika kazen to, da so jih zvezane pripeljali v šolo. Vsi ske-sani obljubijo jetniki poboljšanje.

In bili so mož-beseda. Sklenili so prijateljstvo s knjigami, učili so se slovnice in računstva. Ni bilo dolgo in o prejšnji lenobi ni bilo ne duha, ne sluha.

Vam, otroci, ki morda tudi bolj težko gledate šolo in učitelja, pa kličejo Komarjev Cene, Koprivarjev Peter in Štefetov Jože:

„Kdor se pridno uči, se mu šole bati treba ni.“

J. E. Bogomil.

